

GENEL GÜVENLİĞİN TEHLİKEYE SOKULMASI SUÇU İLE BU SUÇUN DİĞER SUÇLARLA İÇTİMAI

Halil POLAT*

ÖZET

Bu çalışmada, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 170. maddesinde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ve 171. maddesinde düzenlenen genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu ile bu suçun diğer suçlarla içtimaı hususu ayrıntısıyla incelenmiştir. Özellikle bu suçların yaralama ve öldürme suçlarıyla içtimasına açıklık getirilmiş, genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun da yaralama ve öldürme suçları dışında tehdit, mala zarar verme ve görevi yaptırmamak için direnme suçlarıyla içtimaı ele alınmıştır. Yapılan açıklamalar, elverdiğince Yargıtay kararları ile desteklenmiş ve çalışma, bir değerlendirme ve sonuç yazısıyla tamamlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Genel güvenliği tehlikeye sokmak, fikri içtima, yangın, kuru-sıkı tabanca.

SUMMARY

In this research paper, the crimes “intentionally endanger common safety” which is article 170 in Turkish Penal Code and “unintentionally endanger common safety” which is article 171 in Turkish Penal Code are studied and the coalescence with these crimes and the other crimes are investigated in detail. Especially, the coalescence with crimes “causing injury” and “causing dead” is clarified. The coalescence of the crime “intentionally endanger common safety” with the other crimes such as “threat”, “damage the property”, “opposition to duty thwart” is also studied. We support our statements with decisions of “Supreme Court of Appeal” and finalize the paper with an evaluation and conclusion.

Keywords: endanger common safety, intellectual congregation, fire, bluff gun.

---

*Pasinler Cumhuriyet Savcısı.

I. GİRİŞ

Suç ile korunan hukuki yarar açısından ya bir zarar meydana getirilir veya bir zarar tehlikesi oluşturulur. Somut bir zarar var ise artık ortada bir zarar suçu var demektir². Eğer bir zarar tehlikesi söz konusu ise ve kanun koyucu bu tehlikeyi suç olarak düzenlemişse söz konusu suça tehlike suçu adı verilir³. Dolayısıyla fiilin suçun koruduğu hukuki yarar üzerinde gösterdiği etkiye göre suçları tehlike suçları ve zarar suçları olarak ayırmak mümkündür⁴. Suçun oluşması için zarar meydana gelmesinin arandığı suçlara zarar suçu, zarar meydana gelmesinin aranmadığı, sadece zarar tehlikesinin oluşmasıyla yetinilen suçlara ise tehlike suçları denilmektedir⁵. Tehlike suçlarında bir zararın meydana gelmesi aranmamakta, zarar tehlikesinin oluşması yeterli olmaktadır⁶. Örnek vermek gerekirse TCK m.86'da düzenlenmiş bulunan kasten yaralama suçu ve TCK m.89'da düzenlenmiş bulunan taksirle yaralama suçu zarar suçlarıdır ve yaralama neticesi meydana gelmediği sürece bu suçlar oluşmazlar. Oysa TCK m.170'te düzenlenmiş bulunan genel güvenliği tehlikeye sokmak suçu bir tehlike suçudur ve eylemin meydana gelmesi sonucunda birilerinin ölmesi veya yaralanması gerekmez. Böyle bir tehlikenin oluşması yeterlidir.

Tehlike suçları da kendi aralarında **soyut tehlike suçu** ile **somut tehlike suçu** olarak ikiye ayrılır. Soyut tehlike suçlarında suç tanımındaki icrai veya ihmali davranışların yapılması ile tehlikenin oluştuğu kabul edilir. Burada eylemin korunan hukuki değer açısından tehlike oluşturup oluş-

² “Zarar suçları geniş anlamda bir neticenin varlığını ve bu suçlarda kast da, anılan tipik neticenin yaratacağı anlamın ‘bilinmesini’ ve ‘istenmesini’ gerektirir.” **Ozansü, Mehmet Cemil**, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 131.

³ **Aydın, Murat**, 5237 Sayılı TCK'nın 179/2 Maddesi Işığında Trafik Kazalarının Durumu ve Genel Tehlike Suçlarında İçtima Hükümlerinin Uygulanması, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale1-2.htm>.(a.g.m.1)

⁴ **Kaymaz, Seydi/ Gökcan, Hasan Tahsin**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları, Ankara 2006, s. 393.

⁵ **Centel, Nur/ Zafer, Hamide/ Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ile İlgili Mevzuata Göre Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş Beşinci Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2008, s. 254; **Artuk, Mehmet Emin/ Gökcen, Ahmet/ Yenidünya, Ahmet Caner**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2009, s.305-306.

⁶ **Yiğit, Nuri**, Genel Tehlike Yaratan Suçlar, <http://209.85.129.132/search?q=ache:9RjMM27eQD4J:www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/154.doc+genel+tehlike+yaratan+su%C3%A7lar&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr>

turmadığı araştırılmaz. Suç tanımındaki hareketin yapılması veya yapılmaması ile tehlikenin gerçekleştiği varsayılır. Yani hareket yapıldığı anda zarar doğması ihtimali yaratan bir duruma sebebiyet verilmiş olunur⁷.

Somut tehlike suçlarında ise hareketin korunan hukuki değer bakımından bir zarar tehlikesi ortaya çıkarmış olması şarttır. Böyle bir zarar tehlikesi meydana gelmemiş ise, somut tehlike suçundan bahsedilemez⁸. Örneğin, iki bidon benzini götürüp meskûn olmayan bir yerde yakan fail, bir **somut** tehlike suçu olan ve TCK m.170/1’de düzenlenmiş bulunan genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunu işlemiş olmaz. Çünkü m. 170/1’deki suç, somut bir tehlike suçudur ve bu suçun oluşması için, yapılan eylemin (yangın çıkarma eyleminin), kişilerin hayatı, sağlığı ve malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda olması şartı aranmıştır. Oysa m.170/2’deki suç, **soyut** bir tehlike suçudur. Sadece örnekteki gibi soyut bir yangına sebebiyet verilmesi, m.170/2’deki soyut tehlike suçunu oluşturur. Yine aynı şekilde meskûn olmayan bir yerde silahıyla ateş eden kişi ne m.170/1’deki suçu, ne de m.170/2’deki suçu işlemiş olur. Çünkü m.170/1’deki suç somut bir tehlike suçudur. TCK’nın 170/2’nci maddesine ise silahla ateş etmek suçun seçimlik hareketleri arasında sayılmamıştır. Yine aynı şekilde sadece alkol alarak trafiğe çıkmak, TCK m.179/3’de düzenlenen suçun unsurlarının oluşmasını sağlamaz. Somut bir zarar tehlikesine sebebiyet verilmiş olması gerekir. Somut bir zarar tehlikesine sebebiyet verilmediği müddetçe alkollü bir şekilde trafiğe çıkmak, sadece 2918 sayılı KTK’da belirtilen idari para cezasını gerektiren fiili oluşturur.

Genel güvenliği tehlikeye sokmak suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda düzenlenmiş önemli ve uygulaması yaygın olan suçlardandır. Bu suç, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 170 ve 171. maddelerinde sırasıyla

---

⁷ **Aşçıoğlu, Çetin**, Trafik Kazalarından Doğan Hukuk ve Ceza Sorumlulukları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Ankara 2008, s. 621; **Centel/ Zafer/ Çakmut**, s. 256–257; **Öztürk, Bahri/ Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Yeni TCK’ya Göre Yenilenmiş 10. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008, s. 177; “soyut tehlike suçlarında hareketin suç konusu üzerinde tehlike yaratmış olup olmadığının araştırılmasına gerek yoktur. Tipte belirtilen hareketin yapılması veya yapılmaması ile kanun koyucu korumak istediği suç konusunun tehlikeye maruz kaldığını kabul etmektedir”, **Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, İstanbul 1992, s. 175.

⁸ **Önder**, s. 175; **Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009, s.142.

“genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması” ile “genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması” olarak iki ayrı suç şeklinde düzenlenmiştir. Kanununun 170. maddesinde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu açısından maddenin birinci fıkrasında somut tehlike suçu; ikinci fıkrasında ise soyut tehlike suçu düzenlenmiştir.

Bu çalışmada öncelikle 5237 sayılı TCK'nın 170 ve 171. maddelerinde düzenlenen kasten ve taksirle genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçlarını inceledikten sonra, bu suçların diğer suçlarla, örneğin tehdit, mala zarar verme, taksirle öldürme, taksirle yaralama, kasten öldürme, kasten yaralama ve görevi yaptırmamak için direnme suçlarıyla ne şekilde içtima ettireceğini açıklamaya çalışacağız.

II. GENEL GÜVENLİĞİN KASTEN TEHLİKEYE SOKULMASI

A) Genel Olarak

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu, 5237 sayılı TCK'nın “Toplumla Karşı Suçlar” başlıklı üçüncü kısmının “Genel Tehlike Yaratıcı Suçlar” başlıklı birinci bölümünde, Kanununun 170. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; “*Kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda; a) Yangın çıkararak, b) Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olan, c) Silâhla ateş eden veya patlayıcı madde kullanan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Yangın, bina çökmesi, toprak kayması, çığ düşmesi, sel veya taşkın tehlikesine neden olan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.*”

Maddenin birinci fıkrasında somut tehlike suçuna; ikinci fıkrasında da soyut tehlike suçuna yer verilmiştir. Çünkü 1. fıkradaki suçtan dolayı cezaya hükmedebilmek için eylemin kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda olması gerekir. Oysa 2. fıkra açısından eylemin bu tarzda olmasına gerek yoktur. Nitekim madde gerekçesinde “... bu suçu oluşturan seçimlik hareketler, yangın çıkarmak; bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olmak; silâhla ateş etmek veya izinsiz patlayıcı madde kullanmak, olarak belirlenmiştir. Ancak, bu fiiller dolayısıyla cezaya hükmedebilmek için, kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından somut bir tehlikenin meydana gelmesi gerekir. Böylece, söz konusu suç, bir somut tehlike suçu

olarak tanımlanmıştır.” şeklinde cümlelere yer verilerek 1. fıkrada düzenlenen suçun somut tehlike suçu olduğu vur-gulanmıştır. Maddenin ikinci fıkrasına ilişkin olarak madde gerekçesinde “maddenin ikinci fıkrasında ise, bir soyut tehlike suçu tanımına yer verilmiştir. Bu hükümde, yangın, bina çökmesi, toprak kayması, çığ düşmesi, sel veya taşkın tehlikesine neden olmak, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır. Bu fiiller dolayısıyla cezaya hükmedebilmek için, kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından somut bir tehlikenin meydana gelmesi gerekmemektedir.” şeklindeki cümlelerle ikinci fıkradaki suçun soyut bir tehlike suçu olduğu vurgulanmıştır.

Genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçuna ilişkin kanuni düzenleme hakkında bu genel açıklamalardan sonra suçun ayrıntılı incelemesine geçelim.

B) Suçla Korunması Amaçlanan Hukuksal Yarar

TCK'nın 170. maddesinde düzenlenen suç ile kişilerin hayatları, vücut bütünlükleri, sağlıkları veya mal varlıkları bakımından zarara uğramaları veya zarar tehlikesine maruz kalmaları yüzünden herhangi bir korku, kaygı ve paniğe maruz kalmamaları sağlanmak istenmiştir⁹. Çünkü bu eylemler sonucunda insanların hayatı veya sağlığı veyahut büyük ölçüde mallar veya hayvanlar ya da diğer ekonomik menfaatler zarar tehlikesine uğrayabilecektir¹⁰. Yine bu eylemler sonucunda kişilerde korku, kaygı ve panik oluşabilecektir. İşte bu sonuçların önüne geçebilmek amacıyla kanun koyucu bu eylemleri suç olarak nitelemiştir.

C) Suçun Unsurları

1. Suçun Maddi Unsuru

Genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunun maddi unsurunu oluşturan hareketler seçimlik olarak sayılmıştır. Bu seçimlik hareketler; m.170/1-a bendi uyarınca *yangın çıkarmak*, m.170/1-b bendi uyarınca

⁹ **Kaymaz/ Gökcan**, s.403; “Maddede tanımlanan ve genel tehlike yaratan bu suçlarla korunmak istenilen hukuksal yarar, belirli kişilerin değil, bir bütün olarak toplumun korku ve endişeye kapılmadan huzur ve esenlik içinde yaşamalarının ve dolayısıyla kamu güvenliğinin sağlanmasıdır”, **Parlar, Ali/ Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, (TCK Yorumu), Ankara 2007, 2. Cilt, s.1330.

¹⁰ **Artuk, Mehmet Emin/Gökcan, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Turhan Yayınevi, Ankara 2003, s. 732.

Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olmak ve m.170/1-c bendi uyarınca silahla ateş etmek veya patlayıcı madde kullanmaktır. 170. maddenin 2. fıkrasındaki seçimlik hareketler ise, yangın, bina çökmesi, toprak kayması, çığ düşmesi, sel veya taşkın tehlikesine neden olmaktır.

Bu seçimlik hareketleri incelemeyen önce, 170. maddenin 1. fıkrası açısından bu seçimlik hareketlerin “kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek nitelikte” bulunmaları gerektiğini belirtelim. Böyle bir nitelikte bulunmayan eylemlerde, birinci fıkra hükmü değil, ikinci fıkra hükmü oluşur. Çünkü 1. fıkra hükmü somut tehlike suçu iken, 2. fıkra hükmü soyut tehlike suçudur.

a) Genel Güvenliği Kasten Tehlikeye Sokmak (m.170/1)

aa) Yangın çıkarmak

Yangın, geniş bir alana yayılan veya yayılmak istidadını gösteren, söndürülmesi zorluk arzeden ve bir şeyin bütününe ya da önemli bir kısmını kapsamına alan bir ateş yakılmasını ifade eder. Ateşin büyük alevler halini alması şart olmayıp, içten hafifçe yanması da mümkündür¹¹.

Genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunun ilk seçimlik hareketi yangın çıkarmaktır. Birinci fıkra bakımından yangın çıkarmak, belli bir seviyeye ulaşmış olmalıdır. Bu seviye, kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek nitelikteki bir seviyedir. Çünkü bu suç somut tehlike suçudur¹².

Yangın çıkarılan yerin faile ait olup olmaması arasında fark olmadığı gibi, malın değerinin de az veya çok olması arasında fark bulunmamaktadır. Önemli olan husus, yangının genel güvenliği tehlikeye düşürecek nitelikte olmasıdır. Eğer yangın bu ağırlıkta değilse, örneğin bir başka-

¹¹ **Erman/Özek**, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamunun Selametine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1995, s.9; “... yanıcı maddeler uzaklaştırıldıktan sonra ateşe verilen nesne yanmaya devam ediyorsa ve yakılan bu ateş özel araçlar kullanmadan ya da normalin üstünde bir çaba sarf etmeden söndürülemiyorsa, başka nesnelere de sirayet etme, yaygınlaşma eğilimi gösteriyorsa, artık genel güvenliği tehlikeye sokacak bir yangının varlığından söz edilebilir” **Artuk/ Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s.746.

¹² **Polat, Halil**, Teori ve Uygulamada Cumhuriyet Savcısının El Kitabı, Adalet Yayınevi, Ankara 2008, s. 950.

sının kitabı, çantası vs. yakılmışsa, genel güvenliği tehlikeye sokmak suçu değil, yakmak suretiyle mala zarar verme suçu oluşur¹³.

Yangın icrai bir hareketle çıkarılabileceği gibi ihmali bir hareketle de çıkarılabilir. Örneğin, olay yerine gelen itfaiye görevlilerinin ya da bu konuda sözleşmeyle bağlı özel görevlilerin neticeyi önleme imkânına sahip olmalarına rağmen bunu gerçekleştirmemeleri halinde yangın çıkarmak seçimlik hareketi gerçekleşir¹⁴.

Yangın her türlü araçla çıkarılabilir. Yakılmak istenen nesne doğrudan ateşe verilebileceği gibi, başka bir şeyin yakılması suretiyle de o mala sirayet ettirilebilir. Hatta failin, mağduru bizzat araç olarak kullanması da mümkündür¹⁵.

Burada düzenlenmiş bulunan suç tehlike suçu olduğundan, yerleşim yerine yakın olmayan, çok uzakta, etrafa yayılma tehlikesi de taşımayan, kimsenin yaşamadığı bir yerde yangın çıkarılmışsa bu suç oluşmaz¹⁶.

bb) Bina Çökmesine, Toprak Kaymasına, Çığ Düşmesine, Sel veya Taşkına Neden Olmak

Genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunu düzenleyen 170. maddenin 1. fıkrasındaki seçimlik hareketlerden birisi de “Bina¹⁷ çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olmak”tır.

Çığ düşmesi, sel veya taşkın genellikle insan eli ürünü olmayan, yani doğal afet niteliği taşıyan olgulardır. Fakat bazı durumlarda failin çığ düşmesini tetikleyici bir harekette bulunması, baraj kapısı veya gölün

---

¹³ **Parlar/Hatipoğlu**, TCK Yorumu, C.II, s.1331; “*ateşle yakma* ile yangın’ı birbirinden ayırmak gerekir. Gerçekten de bir yakma olayı yangın sayılmadığı takdirde, fiil nas-ı ızzar (mala zarar verme) olarak nitelendirilir. Hatta böyle bir yakma sonucunda bir kimse ölecek olsa dahi, fiil kastla veya taksirle adam öldürme sayılırsa da yangın çıkarma suçu olarak kabul edilemez”, **Erman/ Özek**, s.10.

¹⁴ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s.747.

¹⁵ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s.747.

¹⁶ **Kaymaz/Gökçen**, s.404; “Yangının eşya veya kişilerin selameti açısından bir *tehlike* teşkil etmemesi ihtimalini de gözden geçirmek gerekir. Gerçekten ıssız bir yerde, içinde kimsenin bulunmadığı, etrafına yayılma imkânı olmayan bir kulübe ateşe verilse, bunun *yangın* sayılıp sayılmayacağı tartışmalıdır”, **Erman/ Özek**, s.10.

¹⁷ “*Binadan*; her hangi bir malzemeye yapılmış, insan veya hayvanların barınmasına veya içinde bir işin yapılmasına ve eşyanın muhafazasına elverişli tamamlanmış yapılar anlaşılmalıdır”, **Kaymaz/Gökçen**, s.404.

önünün açılması suretiyle bu olgulara sebebiyet vermesi mümkündür. Dolayısıyla bu tür fiiller bu kapsamda değerlendirilmelidir¹⁸.

cc) Silâhla Ateş Etmek veya Patlayıcı Madde Kullanmak

Bu suçun oluşması için kullanılan silahın sıradan bir silah olmaması, yani ateşli silah olması gerekmektedir. Ateşli silah, Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik'in 2. maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre ateşli silah, *“mermi çekirdeği veya saçma tabir edilen özel şekil ve nitelikteki maddeleri, barut gazı veya bu neviden patlayıcı ve itici güç ile uzak mesafelere kadar atabilen silahları”* ifade eder (m.2/e).

Bir şeyin silah niteliğini taşımakla birlikte, silahın bir suçun temel veya nitelikli şekline ilişkin unsur oluşturduğu hallerde, kullanılan aletin işlenmesi kastedilen suç açısından elverişli olması gerekir. Yani kullanılan aletin işlenmesi kastedilen suçla bağlantılı olarak elverişli silah olup olmadığını değerlendirmek gerekir¹⁹. Bu hususta karşımıza çıkan sorunlardan bir tanesi, kuru-sıkı tabancaların²⁰ ateşlenmesinin bu suçu oluşturmaya elverişli olup olmadığı hususudur. Kuru-sıkı tabanca, ses ve gaz fişeği atabilen tabancaları ifade eder (5729 Sayılı Kanun m.1/2)²¹. Kuru-sıkı tabancalarla yapılan ateşlemenin genel güvenliği tehlikeye sokup sokmadığı konusunda doktrin ve uygulamadaki yazarların birçoğu somut

¹⁸ Kaymaz/ Gökcan, s.404.

¹⁹ Özgeç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi, Genel Hükümler, Adalet Bakan-lığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını, 3. Bası, Ocak 2006, s.891.

²⁰ “Ses ve gaz fişeği atan tabancalar esas itibarıyla gerçek mermi atan tabancalar ile aynı çalışma esasına dayalı olarak çalışırlar. Tabancanın mermi haznesine konulan fişeğin arka kısmında ateşlemeyi sağlayacak bir kapsül ve kapsülün önünde barut bulunmaktadır. Tetik tertibatına basılarak harekete geçirildiğinde tabancanın arkasında bulunan horoz üzerinde baskı oluşturulur. Oluşan bu baskı sonucunda horozun ucundaki iğne fişeğin arkasında bulunan kapsüle vurur ve kapsülden kıvılcım çıkması sağlanır. Çıkan kıvılcım fişeğin içerisinde bulunan barutu ateşler ve oluşan basınç ses çıkarır. Ateşleme sonucunda ortaya çıkan gaz ve kıvılcımlar ise tabancanın ucundan çıkar. Fişeğin içerisinde kurşun ve/veya bilye bulunmadığı için namludan çıkan bir cisim olmaz (Bu tür tabancalara kuru sıkı denmesinin sebebi budur).Ancak ateşleme sonucunda ortaya çıkan gaz, kıvılcım ve ısı namludan çıkar”, Aydın, Murat, Genel Güvenliği Kasten Tehlikeye Düşürmek Suçu, Silah Kavramı ve Yargıtay Uygulaması, [http://www.murataydin.name.tr/index.php?option=com_content&task=view& id = 133&Itemid=42, s.10, \(Erişim Tarihi:13.02.2010\)](http://www.murataydin.name.tr/index.php?option=com_content&task=view& id = 133&Itemid=42, s.10, (Erişim Tarihi:13.02.2010))

²¹ Kuru-sıkı tabancalarla ilgili kanuni düzenlemeler için 12.02.2008 Tarih ve 26785 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanarak yürürlüğe giren 5729 sayılı Ses ve Gaz Fişeği Atabilen Silahlar Hakkında Kanun hükümlerine bakınız.

olayın durumuna göre değerlendirme yapılması gerektiğini öngörmektedirler. Özgenç, “Kişinin örneğin sevincinin dışa yansımaları olarak kuru-sıkı tabanca ile havaya ateş etmesi halinde, kullanılan aletin TCK’nın 6. maddesi hükmüne göre silah niteliğini taşıdığına kuşku yoktur. Kullanılan silahın TCK’nın 170. maddesinde tanımlanan suç bağlamında elverişli silah olarak kabul edilmesi, yalnız başına bu madde hükmünden dolayı cezalandırılabilmesi için yeterli değildir. Kanun’un 170. maddesinin ifade biçimine göre silahla ateş etmenin veya patlayıcı madde kullanmanın kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda olması gerekir. Bu itibarla, kuru-sıkı tabanca ile yapılan atışın kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda olması halinde 170. maddede tanımlanan suçun oluştuğunu kabul etmek gerekir. Buna karşılık bu somut olaya ilişkin olarak bu suç bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda, kuru-sıkı tabanca ile yapılan atışın kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda olmadığı sonucuna varılması halinde; fiil, suç oluşturamamakla birlikte, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 36. maddesinde tanımlanan güdültüye neden olma kabahati dolayısıyla idari para cezası ile cezalandırılmayı gerektirmektedir” açıklamalarına yer vererek kuru-sıkı tabancalar konusunda somut olayın tüm ayrıntısıyla ele alınması sonucunda karar verilmesi gerektiğini ifade etmiştir²². Fakat bu görüşlerin aksine bu hususta Yargıtay 8. Ceza Dairesinin ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun içtihatları, bu silahların genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçuna elverişli olmadığı noktasında oturmuş vaziyettedir. Somut olayın özelliğine bakmaksızın bu silahların bu suçu oluşturmaya elverişli olmadığı kanaatine varılmıştır. Örneğin, Yüksek Mahkeme bir kararında, “Silah niteliğinde bulunmayan gaz tabancası ile havaya ateş etme eyleminin 5237 sayılı TCK’nın 170/1-c madde ve fıkrasında tanımlanan ve içinde silah öğesi bulunan suç tipine uygun bulunmadığı gözletilmeden, sanık hakkında yazılı biçimde mahkûmiyet hükmü kurulması

²² Özgenç, s.892; “Gaz ve ses fişegi atan (kuru sıkı) tabanca ile ateş edildiğinde, somut olayın özelliklerine, failin ateş ettiği el sayısına, suçun işlendiği yer ve zamanın koşullarına, suçun işlendiği yerde bulunan veya bulunması muhtemel kişilerin varlığına göre failin eylemi 5237 sayılı TCK’nın 170/1-c maddesinde yer alan suçun kapsamına girebilir. Olay hâkimi somut olayın özelliklerine göre bir değerlendirme yapıp kişilerde korku, kaygı ve panik yaratacak tarzda ateş edildiğini tespit ettiğinde ve suçun diğer unsurlarının varlığı halinde suçun oluştuğu sonuca varmalıdır”, Aydın, a.g.m. 2, s.11. (Erişim tarihi 13.02.2010); Aynı doğrultuda, Parlar/Hatipoğlu, TCK Yorumu, C.II, s.1332; Donay, Süheyl, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Beta Yayınevi, 1. Bası, Eylül 2007, s.260.

*bozmayı gerektirmiştir*²³ açıklamasına yer vermiştir. Bunun gibi Yargıtay 8. Ceza Dairesinin Ceza Genel Kurulu'nca da onanmış birçok kararı bu doğrultudadır²⁴. Fakat Yargıtay'ın bu uygulaması, bir kısım üyeler tarafından doğru bulunmadığı gibi uygulamadaki bir kısım yazarlarımızın da eleştirilerine konu olmuştur²⁵. Örneğin Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 29.5.2007 Tarih, 2007/8–109 Esas ve 2007/115 Karar sayılı kararında üyelerden Ünal Başoğlu ve Celal Aras, karara karşı oy şerhi koyarak özetle, *“kamuoyunda isabetli olarak “maganda” olarak tanımlanan kişilerin spor müsabakaları, düğün ve şenlikler gibi toplumsal hassasiyetlerin yoğun olduğu ortamlarda veya geceleyin herkesin istirahata çekildiği meskûn mahallerde bu maddede yazılı suçu işledikten sonra silahın ele geçirilememesi veya ele geçirilen silahın balistik muayenesi neticesinde 6136 sayılı Yasa kapsamında kalmadığının anlaşılması halinde mağdura; kusura bakma, korku ve kaygıya kapılmanı gerektirecek bir şey yokmuş demek kamu vicdanını tatmin edebilecek midir”* şeklindeki cümlelerle kararın doğru olmadığını belirtmişlerdir. Kanımızca da Yargıtay'ın mevcut uygulaması yerinde değildir. Örneğin Yargıtay'ın yerleşik kararlarına göre silahla tehdit suçu açısından silahın gerçek olup olmaması aranmamaktadır. Oyuncak bir tabanca dahi tehdit kastı ile karşısındaki kişiye doğrultulması korku doğurmaya elverişli bulunması nedeniyle silahla tehdit suçunu oluşturabilmektedir²⁶. Hal böyle iken ve kuru-sıkı tabancalarla yapılan ateşlemenin kişilerde gerçek silahmış gibi korku, kaygı veya panik oluşturması gerçeği bulunmakta iken, Yargıtay'ın sırf

²³ (Y8.CD, T. 4.10.2006, E. 2006/1244, K. 2006/7263)

²⁴ “Dairemizin ihbarnamede belirtilen 01.06.2006 gün 2005/2722 esas ve 2006/ 4881 karar sayılı ilamında; silah niteliğinde bulunmayan kurusıkı tabanca ile havaya ateş etme eyleminin 765 sayılı TCK'nın 264/7 ve 5237 sayılı TCK'nın 170/1-c madde ve fıkrasında tanımlanan, içinde silah ögesi bulunan suç tipine uygun bulunmadığı açıklanmıştır”, (Y8.CD, T. 22.2.2007, E. 2007/ 1043, K. 2007/1481); “Ateşlenebilen bir silahın işlevine uygun ve sonuç doğurmaya elverişli bulunmayan “kurusıkı” olarak tabir edilen tabanca ile yerleşik yerde ateş etme şeklindeki eylem, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36/1. madde ve fıkrasında tanımlanan gürültüye neden olma kapsamında olup idari yaptırım gerektirdiği ve anılan Yasa'nın 18/1. madde ve fıkrası hükmü göz önüne alındığında mülkiyetin kamuya geçirilmesinin de mümkün olmadığı gözetilmeden, eylemin nitelendirilmesinde yanılıya düşülerek sanığın 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 170/1-c maddesi uyarınca cezalandırılmasına ve kurusıkı tabancanın da iadesi yerine müsaderesine karar verilmesi”, (Y8.CD, T. 21.6.2007, E. 2006/4988, K. 2007/4868)

²⁵ Eleştiriler için bakınız, Aydın, a.g.m.2.

²⁶ Bkz. 4 CD. 03.10.2003 gün, 2002/ 27434 E. 2003/10566 K.

silahın niteliğine bakarak suça elverişli olmadığını kabul etmesi, hatalı bir uygulama olmuştur. Kanımızca bu içtihattan en kısa sürede dönülerek yukarıda yer verdiğimiz görüşler doğrultusunda “somut olay” ölçütünün dikkate alınması suretiyle uygulamaya yön verilmelidir. Kısacası bu durumda bakılacak ölçüt, eylem sonucunda somut olayda kişilerde korku, kaygı veya panik durumu oluşup oluşmadığı ölçütüdür.

TCK'nın 170. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendindeki diğer seçimlik hareket, “*patlayıcı madde kullanmaktır*”. Patlayıcı maddeler, dinamit, dinamitten yapılan maddeler ile benzeri patlayıcı cisimlerdir. Patlayıcı maddelerin ortak özelliği, şiddetli kimyasal reaksiyonla parçalanarak, ani yüksek sıcaklıkla birlikte büyük hacimlerde gaz haline dönüşebilen maddelerden olmalarıdır²⁷. Patlayıcı madde kullanmak deyiminden, patlayıcı madde özelliğine sahip olan bir maddenin bilerek ve istenerek patlatılması anlaşılmalıdır. Örneğin bir fabrikada kazaen meydana gelecek patlamada bu suç oluşmaz. Yine bunun gibi patlayıcı madde özelliği bulunmayan havai fişek, çocukların oynadığı kız kovalayanların patlatılması bu suçu oluşturmaz²⁸. Çünkü bunlar, esas itibarıyla kişilerde korku, kaygı veya paniğe neden olmazlar.

b) 170. Maddenin 2. Fıkrasındaki Suçun Maddi Unsuru

5237 sayılı TCK'nın 170. maddesinin 2. fıkrasına göre, *Yangın, bina çökmesi, toprak kayması, çığ düşmesi, sel veya taşkın tehlikesine neden olan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.*

Bu hükümden anlaşılacağı üzere bu fıkra düzenlenen suçun maddi unsurunu oluşturan hareketler, yangın, bina çökmesi, çığ düşmesi, sel veya taşkın tehlikesine neden olmaktır. Bu fıkra sayılan hareketler seçimlik hareket şeklinde olup bir tanesinin oluşması halinde suç oluşur.

Kanun koyucu buradaki suçu soyut tehlike suçu olarak düzenlemiştir. Yani bu eylemler sonucunda genel güvenliğin tehlikeye sokulacağını

²⁷ **Parlar, Ali/ Hatipoğlu, Muzaffer**, Kast ve Taksir, Kazancı Kitap Ticaret A.Ş. İstanbul, 2005.(Kast ve Taksir), s.142.

²⁸ “Sanığın düğün yerinde ateşli silah ve patlayıcı madde niteliğinde bulunmayan “havai fişek” patlatmak şeklindeki eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 170/1 -c madde ve fıkralarında tanımlanan suç tipine uygun bulunmadığı gözetilmeden, sanık hakkında yazılı biçimde mahkûmiyet hükmü kurulması bozmayı gerektirmiştir”, (Y8.CD, T. 27.9. 2007, E. 2006/7225, K. 2007/6352)

kanun koyucu en başından kabul etmiş, somut bir araştırmaya gerek görmeden suçun unsurlarının oluşacağını hükme bağlamıştır. Çünkü bu eylemler ağır eylemlerdir. Kısacası 170. maddenin 1. fıkrasında aranan “*kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek nitelikte*” olması hususu 2. fıkra için aranmamıştır.

Buradaki seçimlik hareketler, icrai veya ihmali eylemlerle gerçekleştirilebilir. Burada failin davranışı ile icra hareketine başlamasına karşın yangın, bina çökmesi, çığ düşmesi, sel veya taşkın的发生 gerçekleşmemesi sadece bu sayılan tehlikelere neden olunması söz konusudur.

Örneğin, yakma eyleminin gerçekleştirilmesine karşın yangın boyutuna varacak bir sonucun gerçekleşmemesi, sütunun kesilmesine karşın binanın çökmemesi durumlarında yangın çıkarma ya da bina çökmesi tehlikesine neden olduğundan 170/2. fıkra hükmü uygulanabilecektir. Eğer olayda yangın çıkmış, bina kısmen veya tamamen çökmüş ise ve bu eylemler kişilerin hayatı, sağlığı ve malvarlığı bakımından bir tehlikeyi doğuracak biçime veya kişilerde korku, kaygı veya panik oluşturacak seviyeye ulaşmışsa, 170. maddenin 2. değil, 1. fıkrası uygulanacaktır²⁹.

2. Suçun Manevi Unsuru

TCK'nın 170. maddesinin 1 ve 2. fıkralarında düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun manevi unsuru kasttır. Fail, maddede sayılan hareketleri bilerek yapmalı ve sonucunu istemelidir. Bu suç açısından failin saikinin bir önemi yoktur. Örneğin alacağını bir türlü alamadığı kişinin evini yakmak suretiyle tatmin olmak isteyen kişinin bu saikinin bir önemi bulunmamaktadır.

D) Suçun Faili ve Mağduru

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun faili herhangi bir kimse olabilir. Hatta kendi evini bilerek yakan kişi de bu suçun faili olabilir³⁰. Suçun mağduru ise, belirli bir kimse olmayıp toplumu oluşturan tüm bireylerdir. Örneğin, caddede sevincinden dolayı havaya kurşun yağdıran kişi, o topluma karşı bu suçu işlemiş sayılır.

E) Suçun Özel Görünüş Biçimleri

²⁹ Parlar/Hatipoğlu, TCK Yorumu, C.II, s.1333.

³⁰ Kaymaz/Gökcan, s.404.

1. Suça Teşebbüs

5237 sayılı TCK'nın 170. maddesinde düzenlenen somut ve soyut tehlike suçlarında, eylemler bölünebildiği oranda teşebbüs mümkündür. Örneğin, patlayıcı madde patlatmak üzereyken etkisiz hale getirilen failin eylemi teşebbüs aşamasında kalmış demektir.

2. Suça İştirak

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçuna iştirakin her hali mümkündür. Örneğin, yangın çıkarmak için yangın malzemesinin temini, patlayıcı maddenin temini, yangının bizatihi ortaya çıkarılmasına etkin katılım, yangın çıkarma veya patlayıcı madde patlatmaya azmettirme gibi eylemlerle bu suça iştirak edilebilir.

3. İçtima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu başka suçlarla içtima halinde olabilir. Örneğin, yakılan binada bir veya birkaç kişi ölmüş veya yaralanmış veyahut malvarlığı zarar görmüş olabilir. İşte bu tür durumlarda tek bir eylemle iki veya daha fazla suç oluşabilmektedir. Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile diğer suçların içtimaı hususu makalemizin önemli konularından biri olduğu için açıklamalarımızı ilerde ayrıntısıyla yapacağız.

F) Suçla İlgili Diğer Hususlar

1. Suçu Kovuşturmayla Görevli Mahkeme

Ceza yargılamasında görevli mahkeme, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 10. ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Söz konusu 5235 sayılı Kanunun 10. maddesine göre, *“kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, iki yıla kadar (iki yıl dâhil) hapis cezaları ve bunlara bağlı adli para cezaları ile bağımsız olarak hükmedilecek adli para cezalarına ve güvenlik tedbirlerine ilişkin hükümlerin uygulanması, sulh ceza mahkemelerinin görevi içindedir.”* 11. maddesine göre, *“kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, sulh ceza ve ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere asliye ceza mahkemelerince bakılır.”* ve nihayet 12. maddesine göre, *“kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m. 148), irtikâp (m. 250/1 ve 2), resmi*

belgede sahtecilik (m, 204/2), nitelikli dolandırıcılık (m. 158), hileli iflâs (m. 161) suçları ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir.”

Bu hükümler uyarınca genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu kovuşturmayla görevli mahkeme, 1. fıkra kapsamındaki durum bakımından Asliye Ceza Mahkemesi; 2. fıkradaki durum bakımından Sulh Ceza Mahkemesidir.

2. Suçun Yaptırımı

170. maddenin 1. fıkrasına giren hallerde verilecek ceza, altı aydan üç yıla kadar hapis cezasıdır. Hâkim, altı ay ile üç yıllık sınırlar arasında TCK m.61 hükmündeki kriterleri dikkate alarak temel cezayı belirleyecek ve varsa artırım ve indirimleri bu temel ceza üzerinden yapacaktır. Yapılacak artırım ve indirimler neticesinde bulunacak sonuç cezanın 6 ayın altına düşmesi mümkün olduğu gibi, 3 yılı geçmesi de mümkündür. Çünkü kanun maddesindeki cezalar, sonuç cezanın sınırlarını değil, temel cezanın sınırlarını tayin etmektedir.

170. maddenin 2. fıkrasına giren hallerde verilecek ceza, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasıdır. Burada hapis cezası ile adli para cezası seçenek olarak düzenlenmiştir. Hâkim, para cezasına hükmedecekse, bu para cezasının alt sınırı, maddede belirtilen hapis cezasının alt sınırından az olmayacaktır. Yani üç aya karşılık gelen para cezası, cezanın alt sınırını oluşturacaktır. Aynı şekilde para cezası tercih edilecekse, üst sınır da, 1 yıla karşılık gelecek para cezasından fazla olmamalıdır. Bu konuya ilişkin düzenleme, 19.12.2006 Tarih ve 5560 s. Kanunla, 5237 sayılı TCK'nın 61. maddesine eklenmiştir. Değişiklikten önce, bu konuda alt ve üst sınırın tayini noktasında tereddütler oluşmaktaydı. Söz konusu düzenleme ile bu tereddüt giderilmiştir. (TCK m.61/9)

3. Suçun Soruşturulması ve Kovuşturulması

Ceza yargılamasında bazı suçların takibi şikâyet koşuluna bağlı olabilmektedir. Örneğin, TCK m.86/2 kapsamındaki basit yaralama, kamu görevlisine görevinden dolayı yapılan hakaretler hariç diğer hakaret suçları, TCK m.160'da düzenlenen kaybolmuş eşya üzerinde tasarruf, TCK m.89'da düzenlenen taksirle yaralama gibi suçların soruşturulması ve

kovuşturulması şikâyete bağlıdır. Fakat genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçu, şikâyet aranmaksızın re'sen soruşturulur ve kovuşturulur.

4. Uzlaşma

Uzlaşma, uzlaşma kapsamına giren bir suç nedeniyle, şüpheli veya sanık ile mağdur veya suçtan zarar görenin Kanun ve bu Yönetmelikteki usul ve hükümlere uygun olarak uzlaştırma süreci sonunda anlaşılmış veya anlaşmış olmalarını ifade etmektedir. Uzlaşma müessesesi, esas itibariyle 5271 sayılı CMK m.253, 254 ve 255. maddelerinde düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra 26.07.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te de uzlaşmaya ilişkin ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

Uzlaşmaya tabi suçlar, genel itibariyle soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlardır (CMK m.253/1-a). Fakat soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez (CMK m.253/3). Bunun yanı sıra CMK m.253/1-b hükmünde sayılan suçlarda³¹ uzlaşma yoluna gidilebilmesi için soruşturma ve kovuşturma yönünden şikâyet şartı aranmaz.

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun takibi şikâyete bağlı olmadığından ve şikâyete bağlı olmadığı halde CMK m.253/1-b hükmündeki istisnalardan olmadığından, uzlaşmaya tabi bir suç değildir.

5. Önödeme

Önödeme, uzlaşma kapsamında sayılmış bulunan suçlar hariç olmak üzere yalnızca adli para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçmeyen suçları işleyen failin, TCK m.75'te belirtilen şekilde hesaplanacak adli para cezasını soruşturma giderleri ile birlikte ödediği takdirde kamu davasının açılmaması veya kamu davası açılmışsa davanın düşmesi sonucunu doğuran bir müessesedir.

---

³¹ Bu suçlar, "Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88), Taksirle yaralama (madde 89), Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116), Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234), Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239) suçlarıdır.

Bu açıklamadan da anlaşılacağı üzere genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulmasına ilişkin 170. maddenin her iki fıkrasındaki suçun cezasının üst sınırı üç ayı geçtiği için bu suç önödeme kapsamında değildir.

6. Cezanın Ertelenmesi

TCK m.51/1 hükmüne göre, “işlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm edilen kişinin cezası ertelenebilir. Bu sürenin üst sınırı, fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş olan kişiler bakımından üç yıldır.” Aynı fıkranın (a) ve (b) bentlerine göre, erteleme kararının verilebilmesi için kişinin; daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı üç aydan fazla hapis cezasına mahkûm edilmemiş olması ve suçu işledikten sonra yargılama sürecinde gösterdiği pişmanlık dolayısıyla tekrar suç işlemeyeceği konusunda mahkemede bir kanaatin oluşması gerekir.

Bu hükümden de anlaşılacağı üzere 2 yıl veya daha az hapis cezasına mahkûm olan kişinin cezası ertelenebilecektir. Bu sürenin üst sınırı, fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş olan kişiler bakımından üç yıldır. Buradaki 2 ve 3 yıllık sınırlar, netice cezaya göre belirlenir. Yani yapılacak yargılama sonucunda hükmolunan sonuç cezaya göre belirlenir. Dolayısıyla TCK m.170/1 hükmündeki suçtan dolayı yapılacak yargılama neticesinde sonuç ceza 2 yıl veya altında kalıyorsa, diğer şartlar da sağlanmak kaydıyla erteleme mümkündür.

7. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, belli koşulların oluşması halinde sanık hakkında verilen hükmün belli bir süre açıklanmamasını, yani sanık hakkında bir hüküm doğurmamasını ifade eder. Belli süre içerisinde kasıtlı yeni bir suç işlenmemesi halinde dava bütün sonuçlarıyla ortadan kalkar, hiçbir sonuç doğurmaz.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi 5271 sayılı CMK m.231 hükmünde düzenlenmiştir. Söz konusu hükmün 5. fıkrasına göre, “sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.” Aynı maddenin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar

verilebilmesi için; “sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması”, “mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması” ve suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi” gerekir.

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçundan yapılacak yargılama sonucunda verilecek ceza 2 yıl ve altında kalırsa ve diğer şartlar da mevcutsa, hükmün açıklanmasının geri bırakılması mümkündür.

III. GENEL GÜVENLİĞİ TAKSİRLE TEHLİKEYE SOKMAK

A) Genel Olarak

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu, 5237 sayılı TCK'nın “Topluma Karşı Suçlar” başlıklı üçüncü kısmının “Genel Tehlike Yaratıcı Suçlar” başlıklı birinci bölümünde, kanununun 171. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; “*Taksirle; yangına, bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olan kişi, fiilin başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olması hâlinde, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*”

Madde metninde, genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması, suç olarak tanımlanmıştır. Genel güvenliği kasten tehlikeye sokma suçunun birinci fıkrasında söz konusu edilen fiillerin (silahla ateş etmek veya patlayıcı madde patlatmak eylemi hariç olmak üzere) taksirle işlenmesi de, suç oluşturmaktadır. Ancak, bu fiiller dolayısıyla cezaya hükmedebilmek için de, kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından somut bir tehlikenin meydana gelmesi gerekir. Yani bu maddede düzenlenen suç, bir somut tehlike suçudur.

B) Suçun Unsurları

1. Suçun Maddi Unsuru

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçunun maddi unsurunu oluşturan hareketler de seçimlik olarak madde metninde yer almıştır. Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçunun maddi unsurunu oluşturan hareketler, “yangın”,³² “bina çökmesi”, “toprak kayması”, “çığ

³² “Sanığın kolilerin arasına koyduğu elektrik ocağının depodaki kolileri tutuşturması sonucu çıkan yangında koli ve paketlerin yanması suretiyle, fiilin belli bir ağırlığa

düşmesi”, “sel” ve “taşkın”a sebebiyet vermedir³³. Bu seçimlik hareketleri yukarıda genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması konusunda anlattığımız için burada tekrar etmeyeceğiz. Ancak seçimlik hareketlerin “kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı bakımından tehlikeli olabilecek nitelikte” bulunmaları gerektiğini tekrar belirtelim.

2. Suçun Manevi Unsuru

Bu suçun manevi unsuru taksirdir. 5237 sayılı TCK m.22/2 hükmüne göre taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanunî tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyle gerçekleştirilmesidir. Dolayısıyla fail, yukarıda sayılan eylemleri dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı hareket etmek suretiyle gerçekleştirmelidir. Taksirin bilinçli taksir derecesinde olması halinde ceza artırılarak hükümlenir.

C) Suçun Faili ve Mağduru

Genel güvenliğı taksirle tehlikeye sokmak suçunun faili herkes olabilir. Suçun mağduru ise belirli kişiler olmayıp, tüm toplumdur.

---

ulaşarak genel tehlike doğurduğu ve 5237 sayılı TCK'nın 171/ 1-a maddesinde tanımlanan yangınla genel güvenliğı tehlikeye sokma suçunu oluşturacağı gözetilmeden yazılı gerekçe ile beraatine karar verilmesi”, (Y9. CD, T. 21.11.2006, E. 2006/4457, K. 2006/6383); “Sanığın, sobayı yakarak, ahıra hayvanlara bakmaya gittiğı, sobadan sıçrayan ateş sonucu çıkan yangın'ın oda tabanı, tavanı, kapı ve pencerelere sirayet ettiği, komşularının yardımı ve itfaiye tarafından söndürüldüğü anlaşılmış olup, meskûn mahal olan köy içindeki evde çıkan yangının belli bir ağırlığa ulaşarak genel bir tehlike doğurduğu, bu itibarla da 5237 sayılı TCK'nın 171/1-a maddesinde tanımlanan yangınla genel güvenliğı tehlikeye sokma suçunun unsurlarının oluştuğı lehe yasa değerlendirmesinin ve sanığın hukuki durumunun buna göre takdir ve tayini gerektiğı gözetilmeden, yazılı gerekçe ile beraatine karar verilmesi”, (Y9. CD, T. 18. 9. 2006, E. 2006/4414, K. 2006/4461)

³³ “... yetersiz ve niteliksiz madde kullanılması veya teknik şartlara uygun olarak yapılmayan bir binanın zaman içinde kendiliğinden veya bir depremin etkisiyle yıkılabileceğini öngörmesi gereken fail veya failerin objektif özen yükümlülüğüne aykırı olarak öngörmemesi nedeniyle binanın yıkılması halinde taksirle bina çökmesine neden olmak suçu oluşur”, Kaymaz/Gökcan, s.409, 410.

D) Suçun Özel Görünüş Biçimleri

1. Suça Teşebbüs

Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçu teşebbüse müsait bir suç değildir. Çünkü teşebbüs, ancak kasıtlı suçlarda uygulanabilir. Taksirli suça teşebbüs olmaz.

2. Suça İştirak

Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçuna iştirak etmek mümkün değildir. İştirak ancak kasıtlı suçlarda uygulanabilir. Çünkü iştirak halinde işlenen suçlarda, suç bilerek ve istenerek işlenmekte ve suça bilerek ve istenerek katılma söz konusu olmaktadır.

3. İçtima

Bu fiillerin işlenmesiyle bir zarar neticesinin meydana gelmesi hâlinde, meydana gelen zarar neticesi açısından örneğin taksirle öldürme veya taksirle yaralama suçu oluşabilir. Bu gibi durumlarda, TCK m.44 uyarınca farklı neviden fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerekir. Yani faile ağır cezayı içeren suçtan dolayı ceza verilecektir. Bu konulara ilerde ayrıntısıyla değineceğiz.

E) Suçla İlgili Diğer Hususlar

1. Suçu Kovuşturmayla Görevli Mahkeme

Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçunu kovuşturmayla görevli mahkeme, Sulh Ceza Mahkemesidir.

2. Suçun Yaptırımı

Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçunun cezası, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıdır.

3. Suçun Soruşturulması ve Kovuşturulması

Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçu, şikâyet aranmaksızın re'sen soruşturulur ve kovuşturulur.

4. Uzlaşma

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçunun takibi şikâyete bağlı olmadığından ve şikâyete bağlı olmadığı halde CMK m.253/1-b hükmündeki istisnalardan olmadığından, uzlaşmaya tabi bir suç değildir.

5. Önödeme

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçunun cezasının yukarı sınırı üç ayı geçtiğinden önödeme kapsamında değildir.

6. Cezanın Ertelenmesi

İki yıl veya daha az hapis cezasına mahkûm olan kişinin cezası ertelenebilecektir. Bu sürenin üst sınırı, fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş olan kişiler bakımından üç yıldır. Buradaki 2 ve 3 yıllık sınırlar, netice cezaya göre belirlenir. Yani yapılacak yargılama sonucunda hükmolunan sonuç cezaya göre belirlenir. Dolayısıyla TCK m.171/1 hükmündeki suçtan dolayı yapılacak yargılama neticesinde sonuç ceza 2 yıl veya altında kalıyorsa, erteleme mümkündür.

7. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, belli koşulların oluşması halinde sanık hakkında verilen hükmün belli bir süre açıklanmamasını, yani sanık hakkında bir hüküm doğurmamasını ifade eder. Belli süre içerisinde kasıtlı yeni bir suç işlenmemesi halinde dava bütün sonuçlarıyla ortadan kalkar, hiçbir sonuç doğurmaz.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi 5271 sayılı CMK m.231 hükmünde düzenlenmiştir. Söz konusu hükmün 5. fıkrasına göre, “sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.” Aynı maddenin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için; “sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması”, “mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması” ve suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi” gerekir.

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçundan yapılacak yargılama sonucunda verilecek ceza 2 yıl ve altında kalırsa ve diğer şartlar da mevcutsa, hükmün açıklanmasının geri bırakılması mümkündür.

IV. DİĞER SUÇLARLA İÇTİMA

A) Genel Olarak

Genel güvenliğin kasten veya taksirle tehlikeye sokulması suçları, başka suçlarla içtima edebilir. Özellikle uygulamada sık karşılaştığını düşündüğümüz için bu suçların diğer suçlarla olan içtimasını ayrıntısıyla incelemeye ihtiyaç bulunmaktadır. Bu başlıkta, genel güvenliğin kasten ve taksirle tehlikeye sokulması suçlarının diğer suçlarla olan içtimayı ele alınacaktır.

B) Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması

1. Genel Olarak

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu diğer suçlarla içtima edebilir. Örneğin birisini tehdit etmek kastıyla havaya doğru bir iki el ateş eden fail aynı zamanda tehdit suçunu işlemiş olur. Böyle bir durumda tek bir fülle birden fazla suçun işlenmesi söz konusu olmuş olur ki bu da TCK m.44 uyarınca fikri içtima³⁴ hükümleri doğrultusunda en ağır cezanın uygulanmasını gerektirir³⁵. Nitekim genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması halini düzenleyen TCK'nın 170. maddesinin gerekçesinde de bu husus kabul edilmiştir. 170. maddenin gerekçesinde “*Bu fiillerin işlenmesiyle bir zarar neticesinin meydana gelmesi hâlinde, meydana gelen zarara ve bu zararın meydana gelmesi açısından failin kast veya taksirine göre başka suçlar oluşacaktır. Örneğin, toplumda genel güvenliği tehlikeye sokan bir etki meydana getiren fiiller sonucunda bir veya birkaç kişi ölmüş veya yaralanmış ya da kişiler malvarlığı itibarıyla zarar görmüş olabilir. Bu gibi durumlarda, farklı neviden fikri içtima hü-*

---

³⁴ Fikri içtima konusunda ayrıntılı bilgi için bakınız, **Koca, Mahmut**, Fikri İçtima, Ceza Hukuku Dergisi, 2007/4, Seçkin Yayıncılık; **Koca, Mahmut/ Üzülmüş, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Genişletilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009, s.448 vd.

³⁵ Genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunun 765 sayılı TCK'ndaki karşılığını oluşturan 264. maddesinin 7. fıkrasında, korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda ateş etme eyleminin başka bir suçu oluştursa bile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. Oysa 5237 sayılı TCK'nın 170. maddesinde böyle bir hüküm bulunmadığından TCK m.44 uyarınca fikri içtima kurallarının uygulanması gerekir; Aksi görüş için bakınız, **Donay**, s.260.

kümlerinin uygulanması gerekir.” açıklamasına yer verilmiştir. Yargıtay’ın uygulaması da bu doğrultudadır³⁶.

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun neticesinde diğer suçların da oluşması halinde fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirledikten sonra, bu suçun diğer suçlarla olan içtimaı hususunun ayrıntılı açıklamasına geçelim.

2. Yaralama ve Öldürme Suçlarıyla İçtima

a) Öldürme Suçlarıyla İçtima

aa) Kasten Öldürme Suçuyla İçtima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile kasten öldürme suçu aynı olayda bulunabilir. Örneğin, hasmına duyduğu kin ve nefretin verdiği güdüyle maktulün evinde uyuduğunu bildiği halde bilerek ve isteyerek maktulün evini ateşe vermek suretiyle ölümüne sebep olan failin eylemi, hem TCK m.170/1-a maddesinde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu, hem de TCK m.82/1-c maddesinde düzenlenen nitelikli öldürme suçunu oluşturur. Esasen burada TCK 152/2-a maddesinde düzenlenen yakarak mala zarar verme suçunun şartları da oluşmuştur. Bu durumda TCK m.44 uyarınca en ağır suç olan nitelikli kasten öldürme suçundan hüküm kurulması gerekir. Bu durum, cezanın bireyselleştirilmesi yoluna gidilmeden bellidir. Çünkü bu üç suç arasında fahiş ceza farkı vardır ve en ağırının nitelikli kasten öldürme suçu olduğu bellidir.

Yine bunun gibi esasen ateşli silahla gerçekleştirilen kasten öldürme suçlarında da genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile öldürme suçu bir arada bulunmaktadır. Fakat bu durumda ağır cezayı içeren öldürme suçundan hüküm kurulmaktadır.

Bir başka örnek verecek olursak, failin, mağdurla olan husumetinden dolayı mağdurun işyerini yakması olayında, fail eğer içerde bekçinin bulunduğunu biliyor ve bu kişinin ölebileceğini öngörüyorsa ve buna rağmen umursamaz bir tavırla olursa olsun diyerek eylemine devam edi-

---

³⁶ “Sanıkların silahla sair tehdit ve işyerine silahla ateş etme eylemleri hakkında, TCK’nın 44. maddesi uyarınca, bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 170/1(c) maddesine mümas suçtan dolayı cezalandırılmaları gerekirken silahla sair tehdit suçundan hüküm kurulması,” (Y4.CD, T. 05.10.2009, E. 2009/13696 K. 2009/15351)

yorsa, meydana gelecek suçlar, hem genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu, hem yakarak mala zarar verme suçu, hem de olası kastla insan öldürme suçudur. Bu durumda da TCK m. 44 uyarınca nitelikli kasten öldürme suçuna ilişkin ceza daha ağır olduğundan sadece bu suçtan uygulama yapılır. Fakat verilen cezadan TCK m.21/2 hükmü gereğince olası kast nedeniyle indirim yapılır.

bb) Taksirle Öldürme Suçuyla İçtima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile taksirle öldürme suçu aynı olayda bulunabilir. Örneğin, hasmının evini yakmak isteyen fail, bu evi ateşe verirse ve bu ateş yandaki komşu eve sıçrayıp o evin de yanmasına ve içindeki insanın ölmesine sebep olursa, bu durumda fail, sadece hasmının evini yakmak istemiş ise de, bu ateş sonucunda yangının yayılarak birilerinin ölmesine sebep olabileceğini öngörmesi gerekmesine rağmen bunu öngörmemesi nedeniyle ölüm neticesinden taksirle sorumlu olur. Bu durumda tek bir eylemle hem genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu (TCK m.170/1-a), hem yakarak mala zarar verme suçu (TCK m.152/2-a), hem de taksirle ölüme sebebiyet verme suçu (TCK m.85/1) oluşmuş olur. Fakat bu durumda TCK m. 44 uyarınca en ağır cezayı gerektiren suçtan hüküm kurulur. Bu suçlardan hangisinin en ağır olduğunu soyut cezaya bakarak tespit etmek mümkün değildir. Çünkü TCK m. 170/1-a hükmündeki genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunun cezası 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası; TCK m.152/2-a hükmündeki yakarak mala zarar verme suçunun cezası TCK m.151/1 hükmünde yer alan cezanın 2 katına kadardır (yani 4 aydan 3 yıla kadar hapis veya adli para cezasının iki kat artırılması sonucu 1 yıl 2 aydan 9 yıla kadar hapis veya adli para cezasıdır). TCK m. 85/1 hükmündeki taksirle öldürme suçunun cezası ise 2 yıldan 6 yıla kadar hapis cezasıdır. Hal böyle iken hangi cezanın daha ağır olduğunu tespit etmek için somut uygulama yapılmak suretiyle ceza bireyselleştirilmeli, yani artırım ve indirim sebepleri, haksız tahrik, zincirleme suç, teşebbüs, yaş küçüklüğü vs uygulanmalı ve ona göre sonuç ceza görülmelidir. Sonuç cezalar bu şekilde görüldükten sonra hangisinin ağır olduğuna karar verilmelidir. Çünkü fikri içtimanın mantığı, ağır olan suçtan cezalandırmaktır. Yukarıdaki durumdan farklı olarak failin ölüm neticesindeki kusuru bilinçli taksir de olabilir. Bu durumda TCK m.22/3 gereğince cezanın artırılması gerekir.

b) Yaralama Suçlarıyla İçtima

aa) Kasten Yaralama Suçlarıyla İçtima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile kasten yaralama suçu aynı olayda bulunabilir. Örneğin, hasmı olan mağdurun ayağına bir el ateş etmek suretiyle yaralanmasına neden olan failin eylemi hem TCK m.170/1-c hükmünde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu, hem de yaralanmanın derecesine göre TCK'nın 86 veya 87. maddesinde düzenlenen kasten yaralama suçunu oluşturur. Bu durumda TCK m. 44 uyarınca fikri içtima kuralları uygulanarak faile en ağır cezayı gerektiren suçtan ceza verilmelidir. Çünkü tek bir eylemle birden fazla suç işlenmiştir ve bu durum da fikri içtimanın uygulanmasını gerektirir.

Bu suçlardan hangisinin daha ağır olduğu çoğu zaman en başından belli olmaz. Çünkü özellikle TCK m. 86 hükmündeki yaralamaların cezaları ile genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçuna ilişkin ceza arasında fahiş bir fark yoktur. Yapılacak artırım ve indirimler sonucunda sonuç ceza açısından ağır olan suç değişebilir. Dolayısıyla her iki suçtan cezanın bireyselleştirilmesi yapılmalı, yani artırım ve indirim sebepleri, haksız tahrik, zincirleme suç, teşebbüs, yaş küçüklüğü vs uygulanmalı ve ona göre sonuç ceza görülmelidir. Sonuç cezalar bu şekilde görüldükten sonra hangisinin ağır olduğuna karar verilmelidir. Mesela yukarıdaki örnekte silah nedeniyle yaralama suçu açısından TCK m.86/3-e maddesi gereğince artırım yapılmalıdır. Yine bunun gibi eylem sonucunda birden fazla kişi yaralanmışsa, bu durumda her ne kadar tek bir eylemle birden fazla kişinin yaralanması nedeniyle TCK m.43/2 hükmü uyarınca zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği düşünülebilirse de, TCK m. 43/3 hükmü gereğince yaralama suçları açısından zincirleme suç hükümleri uygulanmayacağından TCK m. 43/2 hükmü gereğince tek bir suç değil, meydana gelen yaralanma neticesi sayısınca uygulama yapılacaktır. Bu durumda yaralama suçları arasında TCK m. 44 uyarınca fikri içtima hükümleri de uygulanmayacaktır. Çünkü birden fazla maddi netice ortaya çıkmıştır ve bunları ayrı birer fiil olarak değerlendirmek gerekir³⁷. Örneğin, bir araca patlayıcı madde atmak suretiyle iki kişinin basit şekilde yaralandığı kabul edilirse, iki ayrı yaralama suçundan verilecek cezaların

³⁷ Zaten bu örnekte iki farklı suç da söz konusu değildir. İki suç da aynı tip suçtur (yaralama).

bütünü ile genel güvenliği tehlikeye sokmak ve ayrıca mala zarar vermek suçundan verilecek ceza kıyaslanmalı ve ona göre ağır ceza tespit edilmelidir. Farz edelim ki yaralama suçları açısından her biri için neticeten 5'er ay hapis cezası verilsin, genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçu açısından neticeten 8 ay hapis cezası verilsin ve mala zarar verme suçu açısından da 6 ay hapis cezası verilsin. Bu durumda yaralama suçlarından hüküm kurulacak; genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçundan ve mala zarar verme suçundan hüküm kurulmayacaktır. Bu olayda tek bir yaralama söz konusu olsaydı, ağır olan ceza, genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçuna ilişkin ceza olacaktı.

Somut olay açısından yapılan değerlendirmede failin yaralama suçu açısından olası kastla hareket ettiği sonucuna ulaşıyorsa, bu durumda yaralama suçu açısından TCK m.21/2 hükmü gereğince indirim yapılmalıdır³⁸. Zaten bu husus cezanın bireyselleştirilmesinde nazara alınması gereken bir husustur (TCK m.61).

bb) Taksirle Yaralama Suçlarıyla İctima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile taksirle veya bilinçli taksirle yaralama suçu aynı olayda bulunabilir. Bu durumda TCK m. 44 uyarınca fikri ictima hükümleri uygulanacaktır. Örneğin, maç sonrası sevincini ortaya koymak için havaya doğru ateş ederek balkonda oturan birisinin yaralanmasına sebebiyet veren failin eyleminde, yaralama neticesi açısından kastı veya olası kastı haricinde kusurlu olduğu sonucuna ulaşıyorsa, yaralamanın derecesine göre TCK m. 89 hükmünden verilecek ceza ile TCK m. 170/1-c maddesinden verilecek cezalar kıyaslanmak suretiyle bulunacak ağır cezadan hüküm kurulmalıdır. Bu şekilde gerekli somutlaştırma yapılmadan somut cezanın görülmesi çok zordur. Çünkü bu iki maddedeki suçlar arasında bariz farklar yoktur. Somut olayın durumuna göre yapılacak artırım ve indirimler neticesinde sonuç ceza değişebilir. Mesela şikâyetten vazgeçmenin etkili olduğu bir yaralanma ise ve olayda mağdurun şikâyetten vazgeçmesi söz konusu ise, suç otomatik olarak genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçuna dönüşecektir.

---

³⁸ Örneğin düğün kalabalığında etraf oldukça kalabalık olmasına rağmen silahıyla ateş ederek birisini yaralayan failin eylemi hem olası kastla yaralama, hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçuna vücut verir ve TCK m.44 uyarınca bu suçlardan ağır olanı ile cezalandırmak gerekir.

Olay nedeniyle birden fazla kişinin yaralanması söz konusu olmuşsa ve bu yaralama neticesi açısından failin taksirle veya bilinçli taksirle hareket ettiği sonucu çıkarılıyorsa, TCK m. 89/4 hükmündeki ceza ile genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunun cezası kıyaslanmalı ve sonuç cezalar bulunmak suretiyle ağır olan suç tespit edilmelidir. Yine bunun gibi örneğin iki kişi basit şekilde yaralanmış ve bunlardan biri şikâyetten vazgeçmişse, bu durumda TCK m. 89/4 hükmü değil, TCK'nın m. 89/1 hükmü ile genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu düzenleyen 170/1 hükmündeki cezalar kıyaslanmalıdır.

3. Mala Zarar Verme Suçuyla İçtima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile mala zarar verme suçu aynı olayda bulunabilir. Örneğin, bir evin ateşe verilmesi olayında hem TCK m.170/1-a hükmündeki genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu, hem de TCK m.152/2-a hükmündeki mala zarar verme suçu oluşur. Bu durumda TCK m. 44 uyarınca fikri içtima hükümleri uygulanarak ağır olan suçtan ceza verilir.

Ağır olan cezanın tespit edilebilmesi için cezanın somutlaştırılması gerekir. Yukarıdaki örneği dikkate alacak olursak, TCK m.170/1-a hükmünden verilecek netice ceza ile TCK m.152/2-a hükmünden verilecek netice ceza kıyaslanmak suretiyle ağır olan cezadan hüküm kurulmalıdır.

Eğer olaydaki mala zarar verme şikâyete tabi ise ve şikâyet yoksa genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçu uygulanır. Örneğin, husumet beslediği mağdurun arabasına kurşun sıkan failin eylemi hem TCK m. 170/1-c maddesindeki genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu, hem de TCK m.151/1 hükmündeki mala zarar verme suçunu oluşturur. Eğer mağdur şikâyetçi olmamışsa, eylem genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçuna dönüşecektir.

4. Tehdit Suçuyla İçtima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile tehdit suçu aynı olayda bulunabilir. Örneğin, hasmını tehdit etmek kastıyla meskûn mahalde havaya doğru silahla bir iki el ateş eden failin eylemi hem TCK m.170/1-c maddesinde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu, hem de TCK m.106 hükmünde düzenlenen tehdit suçunu oluşturur. Bu durumda tehdit suçu ile genel güvenliğin kasten tehlikeye

sokulması suçları arasında TCK m.44 uyarınca fikri içtima hükümleri uygulanacaktır.

Yargıtay uygulamasına göre silahıyla hiçbir söz sarfetmeden tehdit etmek eyleminin TCK m.106/2-a hükmündeki silahla tehdit suçuna vücut vermeyeceği kabul edilmiştir. Yargıtay'a göre bu durumda TCK m. 106/ 1-ikinci cümle hükmündeki sair tehdit suçu oluşur. Eğer bunun yanında tehdit içeren sözler de sarfedilmişse, TCK m.106/2-a hükmü uyarınca silahlı tehdit suçu oluşur.

5. Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçuyla İçtima

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile TCK m.265/1 maddesindeki görevi yaptırmamak için direnme suçu aynı olayda bulunabilir. Örneğin eline aldığı tüfekle kavga olan yere koşan ve fakat bu sırada karşısına çıkan polis memurlarına “yaklaşmayın” deyip havaya ateş eden fail, hem tehdit suretiyle görevi yaptırmamak için direnme, hem de genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak suçunu irtikâp etmiş olur³⁹. Bu durumda TCK m.44 hükmü gereğince en ağır cezayı içeren suçtan hüküm kurulmalıdır. Ağır cezanın tespiti için her iki suçtan ayrı ayrı somutlaştırma yapılmalı ve somut olaya göre yapılacak bu somutlaştırma sonucunda bulunan netice cezalar karşılaştırılmalıdır.

C) Diğer Suçlarla İçtima

1. Genel Olarak

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu diğer suçlarla içtima edebilir. Örneğin dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı hareket ederek evindeki sobayı açık bırakan failin bu eylemi sonucunda çıkan yangında evde uyuyan küçük çocuğun yaralanması halinde, hem TCK m.171/1-a hükmü uyarınca taksirle genel güvenliği tehlikeye sokmak suçu, hem de TCK m.89 uyarınca taksirle yaralamaya sebebiyet verme suçu oluşur. Böyle bir durumda tek bir fülle birden fazla suçun işlenmesi söz konusu

³⁹ “765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 264/7. maddesindeki 'eylem başka bir suç oluştursa bile' şeklindeki düzenleme 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 170/1-c maddesinde bulunmadığından, sanığın görevli polis memurlarının görevlerini yapmalarını engellemek için, av tüfeği ile havaya ateş açması fiilinden dolayı, korku ve panik oluşturacak şekilde ateş etme değil; görevin yapılmasına engel olma (Prevention of the Public Duty) suçundan dolayı tecziye edilmesi gerekir.” (8.CD 08.10.2008 tarihli ve 2007/2542 Esas ve 2008/10614 Karar sayılı İçtihadı, YKD Nisan 2009)

olmuş olur ki bu da TCK m.44 uyarınca fikri içtima hükümleri doğrultusunda en ağır cezanın uygulanmasını gerektirir. Nitekim genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması halini düzenleyen TCK'nun 171. maddesinin gerekçesinde de bu husus kabul edilmiştir. 170. maddenin gerekçesinde *“Bu fiillerin işlenmesiyle bir zarar neticesinin meydana gelmesi hâlinde, meydana gelen zarar neticesi açısından örneğin taksirle öldürme veya taksirle yaralama suçu oluşabilir. Bu gibi durumlarda, farklı neviden fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerekir”* açıklamasına yer verilmiştir.

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçunun neticesinde diğer suçlarında oluşması halinde fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirledikten sonra, bu suçun diğer suçlarla olan içtimaı hususunun ayrıntılı açıklamasına geçelim.

2. Yaralama ve Öldürme Suçlarıyla İçtima

Genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçu, sadece taksirle ölüme ve yaralanmaya sebebiyet verme suçuyla birleşebilir. Çünkü taksirle genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçu taksirle işlenir ve dolayısıyla bu taksirli eylem sonucunda meydana gelen diğer neticeler de en fazla taksirli sorumluluğu gerektirir. Dolayısıyla aşağıda genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçunun sadece taksirle ölüme ve yaralanmaya sebebiyet verme suçlarıyla içtimaı ele alınacaktır.

a) Öldürme Suçları ile İçtima

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu ile taksirle öldürme suçu aynı olayda bulunabilir. Örneğin, evinde yaktığı sobayı dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı olarak söndürmeyi unutmak suretiyle evin yanmasına ve evde bulunan kişi veya kişilerin ölmesine sebep olan failin eylemi, hem TCK m.171/1-a maddesinde düzenlenen taksirle genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçunu, hem de ölü ve/veya yaralı sayısına göre TCK m.85/1 veya 2.fikrasındaki taksirle ölüme sebebiyet verme suçlarını oluşturur. Bu durumda tek bir fiil ile kanunun birden fazla suçu irtikâp edilmiş olur ki bu durumda da TCK m.44 uyarınca fikri içtima kurallarının uygulanması gerekir. Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu taksirle ölüme neden olma suçuna göre daha hafif kaldığından, bu durumda taksirle öldürme suçundan uygulama yapılacaktır.

Burada şu soru akla gelebilir: Eğer fail hakkında taksirle öldürme suçu açısından TCK m.22/6 hükmü⁴⁰ gereğince ceza verilmesine yer olmadığına hükmedilmişse, örneğin ölen kişi failin oğlu veya kızı olduğu için ceza verilmesine yer olmadığına hükmedilmişse, suç, genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçuna dönüşecek midir? Kanaatimce burada öldürme suçundan ceza verilmesine yer olmadığına dair karar verilirse, suç taksirle genel güvenliği tehlikeye sokmak suçuna dönüşecektir. Eğer bu suçta da TCK m.22/6 hükmünün şartları oluşmuşsa, örneğin faille artık bir ceza verilmesini gereksiz kılacak derecede kişisel ve ailevi bakımdan zarar görmesi sonucunu doğuracak şekilde ev ve barkı yanıp yok olmuşsa, bu suç açısından da TCK m.22/6 hükmünün uygulanması mümkündür.

Taksirle genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçu ile taksirle ölüme sebebiyet verme suçu bir arada bulunabilirse de, genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu ile *kasten öldürme* suçları bir arada bulunamaz. Çünkü yangına, bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına taksirle sebebiyet veren kişinin bu eylemi sonucunda ölüm sonucunun meydana gelmesi halinde failin bu neticeleri istemesi hayatın olağan akışına uygun değildir. Çünkü zaten ölüme sebep olan eylem isteyerek gerçekleştirilmemiştir. İsteyerek gerçekleştirilmeyen bir eylem neticesinde meydana gelen başka neticeler de (ölüm neticesi) istenmemiş demektir.

b) Yaralama Suçları ile İçtima

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu ile taksirle yaralama suçu aynı olayda bulunabilir. Yukarıdaki örnekte olduğu gibi failin taksirle (dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı olarak) sebebiyet verdiği yangın olayı sonucunda bir veya birkaç kişi yaralanmışsa ve bu yaralama neticesinde de failin kusurlu olduğu ispatlanabiliyorsa, tek bir eylemle hem taksirle genel güvenliğin tehlikeye sokulması, hem de TCK m.89 hükmünde düzenlenen taksirle yaralama suçları oluşmuş olur. Bu durumda TCK m.44 uyarınca fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerekir. En ağır cezayı içeren hükmün tespiti için somut olarak ceza birey-

---

⁴⁰ **TCK m.22/6:** Taksirli hareket sonucu neden olunan netice, münhasıran failin kişisel ve ailevi durumu bakımından, artık bir cezanın hükmedilmesini gereksiz kılacak derecede mağdur olmasına yol açmışsa ceza verilmez; bilinçli taksir hâlinde verilecek ceza yarından altıda bire kadar indirilebilir.

selleştirilmelidir. Sadece soyut cezaya bakılarak bu husus tespit edilemez. Çünkü her iki suçun cezaları bir birine yakındır ve somut olaya göre yapılacak artırım ve indirim sonucunda ağır cezayı içeren hüküm değişebilir. Yine bunun gibi taksirle yaralama suçu TCK m.89/5 hükmü gereğince şikâyete bağlı olduğundan, şikâyet hususu nazara alınmalıdır. Eğer tüm yaralananlar şikâyetten vazgeçmiş iseler, suç, otomatikmen şikâyete bağlı olmayan genel güvenliği taksirle tehlikeye sokmak suçuna dönüşür.

SONUÇ

Sırasıyla TCK m.170 ve 171. maddesinde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçları, TCK'nun genel tehlike yaratan suçlar kısmındaki uygulaması en fazla olan suçlardandır.

Bu suçlar, kişilerin hayatları, sağlıkları, malvarlıkları korunmak ve korku, kaygı veya panik içinde yaşamalarını güvence altına almak için ihdas edilmiştir. Fakat yine de buna rağmen uygulamada sorumsuz ve dikkatsiz kişilerin bu suçlara karıştıkları uygulamada sık rastlanan vakılardandır.

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu TCK'nın 170. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddenin 1. fıkrasında somut tehlike suçu düzenlenmiştir. Çünkü bu fıkra hükmünün uygulanabilmesi için eylemlerin *“Kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda olması”* gerekir. Oysa maddenin 2. fıkrasında belirtilen suç, bir soyut tehlike suçudur. Bu suçun oluşması için yangın, bina çökmesi, toprak kayması, çığ düşmesi, sel veya taşkın tehlikesine neden olmak yeterlidir. Bu eylemler tehlike boyutunu aşıp gerçekleşirse, artık bu durumda 1. fıkra hükmü uygulanacaktır.

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması suçu ise TCK'nın 171. maddesinde düzenlenmiştir. Bu suç ile kişilerin dikkat ve özen yükümlülüğüne uygun hareket etmeleri sağlanmak istenmiştir. Çünkü bu maddede sayılan eylemler, taksirle gerçekleşse bile önemli neticeler doğurmaktadır.

Genel güvenliğin kasten ve taksirle tehlikeye sokulması suçları, uygulamada başka suçlarla da birlikte tek bir eylemle işlenebilmektedir. Yani genel güvenliğin tehlikeye sokulmasına neden olan eylemin gerçekleşmesi sonucunda başka suçlar da oluşabilmektedir. Örneğin yaralama ve

ölüm sonuçları doğabilmektedir. İşte bu sonuçlar açısından da ne şekilde hareket edileceği her iki maddenin gerekçesinde belirtilmiştir. Söz konusu maddelerin gerekçelerinde, bu suçları oluşturan eylemler neticesinde başka suçlar da oluşursa, oluşan bu farklı suçlar ile genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçu arasında TCK m.44 anlamında fikri içtima hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Fikri içtima kuralları uygulanırken, yani ağır cezayı içeren suçun belirlenmesi yapılırken kanun metninde yer alan soyut cezalara bakılmakla yetinilmemeli, lehe yasanın tespitine ilişkin kurallarda olduğu gibi somut olayın tüm hükümleri her iki suç açısından olaya uygulanmalı ve netice ceza görülerek ağır cezayı içeren hükme karar verilmelidir. Örneğin, haksız tahrik, takdiri indirim, zincirleme suç, yaş küçüklüğü, teşebbüs vs. tüm durumlar uygulanmalı ve ona göre belirlenecek somut cezalar karşılaştırmaya tabi tutulmalıdır. Ancak bu şekilde somutlaştırma yapılarak ağır olan cezanın tespiti yapılabilir.

Son olarak kuru-sıkı tabancalar konusundaki Yargıtay uygulamasına da değinmekte fayda vardır. Yargıtay bu içtihadından en kısa sürede dönmeli ve kuru-sıkı tabanca kullanımı halinde somut olayın özelliklerini dikkate alarak kişilerde korku, kaygı veya panik oluşup oluşmadığı hususuna göre sonuca varmalıdır. Aksi halde en başından bu silahlar bu suça elverişli değildir şeklindeki düşünceyle hareket etmek, kişilerde korku, kaygı veya panik oluşturmaya elverişli bulunan bu tabancaların kullanımını yaygınlaştıracaktır.

*

KAYNAKLAR

Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/ Yenidünya, Ahmet Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2009.

Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, Ahmet Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Turhan Yayınevi, Ankara 2003.

Aşçıoğlu, Çetin, Trafik Kazalarından Doğan Hukuk ve Ceza Sorumlulukları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Ankara 2008

Aydın, Murat, 5237 Sayılı TCK'nun 179/2 Maddesi Işığında Trafik Kazalarının Durumu ve Genel Tehlike Suçlarında İçtima Hükümlerinin Uygulanması, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale1-2.htm.(a.g.m.1)

Aydın, Murat, Genel Güvenliği Kasten Tehlikeye Düşürmek Suçu, Silah Kavramı ve Yargıtay Uygulanması, www.murataydin.name.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=133&Itemid=42, s.10, a.g.m.2 (Erişim Tarihi:13.02.2010)

Centel, Nur/ Zafer, Hamide/ Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile İlgili Mevzuata Göre Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş Beşinci Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2008.

Donay, Süheyl, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Beta Yayınevi, 1. Bası, Eylül 2007.

Erman/Özek, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamunun Selametine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1995.

Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009.

Kaymaz, Seydi/Gökcan, Hasan Tahsin, 5237, Sayılı Türk Ceza Kanununda Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları, Ankara 2006.

Koca, Mahmut, Fikri İçtima, Ceza Hukuku Dergisi, 2007/4, Seçkin Yayıncılık.

Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Genişletilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009.

Ozansü, Mehmet Cemil, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Subjektif Sorumluluk, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.

Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, İstanbul 1992.

Özgenç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi, Genel Hükümler, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını, 3. Bası, Ocak 2006.

Öztürk, Bahri/ Erdem, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Yeni TCK'ya Göre Yenilenmiş 10. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008.

Parlar, Ali/ Hatipoğlu, Muzaffer, Kast ve Taksir, Kazancı Kitap Ticaret A.Ş. İstanbul, 2005.

Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, (TCK Yorumu), Ankara 2007.

Polat, Halil, Teori ve Uygulamada Cumhuriyet Savcısının El Kitabı, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.

Yiğit, Nuri, Genel Tehlike Yaratan Suçlar, <http://209.85.129.132/search?q=ache:9RjM M27eQD4J:www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/154.doc+genel+tehlike+yaratan+su%C3% A7 lar&hl=tr&ct=clnk&cd=1&gl=tr>